

# Ještě chvíli bude nenažranec krást a pak konec. „Lidé jsou znechucení.“ Fialovi voliči už nechtějí k volbám potvrdily agentury

- CZ24 News | 30. listopadu 2023

**ČESKO: Už několik volebních modelů za sebou potvrzuje slábnoucí zájem voličů o koalici Spolu, a především vládního lídra ODS. Podle posledního průzkumu agentury STEM by občanští demokraté dokonce nyní skončili až třetí, před ně by se totiž dostalo SPD Tomia Okamury, zatímco pohodlný náskok si udržuje stále hnutí ANO. Podle expertů se zřetelně projevuje frustrace z vleklé krize a neschopnosti premiéra Petra Fialy na ni adekvátně reagovat. Čím dál tím více lidí tak zvažuje, že nepůjde volit vůbec.**

V listopadu by podle STEM sněmovní volby vyhrálo opoziční hnutí ANO se ziskem 33,2 procenta hlasů. Dlouhodobě druhá Občanská demokratická strana by pak skončila se ziskem 11,6 procenta až na třetím místě za SPD, které by dalo hlas 12 procent voličů.

## **Lidé nevědí, co se svými hlasy**

Do jisté míry tak sílí problém, který musí nejsilnější vládní strana řešit. Dříve totiž šlo o to, že Fialovi voliči přecházeli spíše k opozičním nebo alternativním subjektům. „Jde primárně o bývalé voliče ODS, mezi nimi je odliv mimo vládní blok jasně nejsilnější. A rozprchávají se do několika směrů – k ANO, někteří k SPD, Svobodným, Přísaze a podobně. Působí to na mě tak, jako by tito lidé nevěděli, co si se svým hlasem v současné konstelaci počít a hledali akceptovatelnou alternativu,“ sdělil redakci dříve sociolog společnosti Kantar Pavel Ranocha.

Teď ovšem bezradnost spíše vede lidi k tomu, že k urnám nechtějí vůbec, případně se zdráhají říci, koho by volili. „Situace je taková, že lidé deklarují slabší ochotu jít volit. Typický volič ODS byl v minulosti ochoten k volbám jít, a teď si začíná být nejistý. My pak stanovujeme pravděpodobnost, s jakou ten člověk půjde volit a vidíme, že ti voliči zjednodušeně odcházejí mezi nevoliče,“ uvedl pro Echo24 ředitel STEM Martin Buchtík.

„Jsou znechuceni a jednoznačně říkají, že nepůjdou volit, protože nemají alternativu,“ dodává s tím, že agentura se rozhodla volební účast pro svůj model simulovat na ne závratně vysokých 58 procentech. „Ve volbách by to asi bylo jinak. Emoce by navýšily volební účast,“ myslí si Buchtík. Současně ale míní, že propad u ODS není zase tak závažný. Strana u STEM měla na jaře 14,6 procenta, v září pak 13,1 a nyní 11,6.

STEM má za to, že ubývají skalní voliči stran, naopak se zpestřuje nabídka politických stran a hnutí a častěji dochází k přelivům voličské podpory. „Zesiluje fluktuace mezi voliči a nevoliči a dynamicky tak roste podíl těch, kteří se o tom, zda a koho budou volit, rozhodují až krátce před volbami. Dosavadním vrcholem těchto jevů byly minulé sněmovní volby, kdy půl roku před volbami neměla o účasti či straně jasno třetina možných voličů,“ uvedli sociologové agentury ve zprávě k průzkumu.

Podle ní se pětina až čtvrtina veřejnosti řadí mezi obvyklé nevoliče, dvě pětiny až polovina naopak obvykle volí a má zpravidla jasno, koho podpoří. Zbylá třetina si svojí volební účastí není jista, váhá nad svou účastí nebo nemá jasno ve výběru strany.

K podobnému závěru došla při svém nedávném výzkumu agentura Median. „Oproti minulému

volebnímu modelu pozorujeme výrazný pokles ochoty zúčastnit se voleb, a to souhrnně o 5 procentních bodů," uvádí Median. „Změny v podpoře jednotlivých stran lze vysvětlit zejména nižší ochotou zúčastnit se voleb i nižší ochotou sdělit volenou stranou u voličů stran vládní koalice," doplnila.

## Virtuální svět Petra Fialy

Podle politologa Jana Kubáčka začíná být situace pro šéfa ODS velmi hraniční. „Ukazuje se, že Petr Fiala se dnes dostává u svých voličů do výrazné defenzívy," sdělil redakci.

„Krásně to dokumentuje aktuální náladu, kdy ho mnozí už neberou vážně. Nadávají na jeho komentáře, nebo je vnímají opačně. (...) Myslím, že se dostává do situace, kdy začíná být voličům směšný. Vnímají ho, jako kdyby žil ve svém virtuálním světě, v jiných podmínkách a ekonomické realitě," rozvádí Kubáček.

Největší problém ODS je podle něj nyní vnímání Petra Fialy veřejností a také ztráta zdání kompetence. „V minulosti platilo, že voliči vždy brali ekonomickou kompetenci, kterou ODS už ale poztrácela, a obecně přestává být vnímána jako kompetentní strana schopných lidí s řešeními," dodal.

## Průzkum STEM

Čtvrtou nejsilnější stranou by podle čerstvého průzkumu byli Piráti se ziskem 10,2 procenta. Starostové by měli 6,4 procenta, TOP 09 by podpořilo 5,2 procenta voličů. Žádná další strana by se podle modelu do Sněmovny zřejmě nedostala. Nejblíží by k tomu měli sociální demokraté (SOCDEM) se ziskem 4,5 procenta hlasů.

Vládním lidovcům model přisuzuje 3,5 procenta. V případě KDU-ČSL se jedná o výrazný propad, protože předchozí volební model hovořil o získání pěti procent. Kolem tří procent by nyní mohli dostat komunisté a Přísaha.

Aktuální výsledky volebního modelu potvrzují podle jeho tvůrců dominanci hnutí ANO. Také hnutí SPD zaznamenalo od posledního modelu nárůst podpory.

„Tady je zřejmé, že strategie SPD a ANO se liší, tolik si navzájem nekonkurují a mají šance získávat jiné voliče. Zatímco ANO směřuje svou kritiku ke kompetentnosti vlády a jejich opatření, SPD se zaměřuje na voliče, pro které jsou klíčovými tématy migrace nebo konflikt na Ukrajině. Zároveň je potřeba mít neustále na paměti, že přesuny mezi koalicí a opozicí nejsou procentuálně nijak velké, strany mají svá pevná jádra, a bude to stav ekonomiky a výkon vlády ke konci jejího funkčního období, který volby pravděpodobně budou rozhodovat," soudí politolog Roman Chytilík z brněnské Masarykovy univerzity.

Data pro model sbírala agentura STEM v období od 2. do 14. listopadu, tedy v době, kdy veřejné debaty dominovaly ceny energií, zejména možné zdražení regulované části elektřiny. Zároveň byl už známý pondělní termín a důvody protestů a stávek odborů proti krokům vlády. Do průzkumu se zapojilo 1097 občanů starších 18 let.